

Till
Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Revisionsberättelse för regionutvecklingsnämnden år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat regionutvecklingsnämndens verksamhet under år 2016.

Regionutvecklingsnämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och regionens reglemente för revisorskollegiet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Vår samlade kommentar och bedömning från granskningen under året samt omfattningen av granskningen framgår av revisionens årspromemoria, som fogats till revisionsberättelsen för regionstyrelsen.

Vi bedömer att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vi har vid granskningen av nämndens redovisning funnit att den fyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för regionutvecklingsnämnden och dess enskilda ledamöter.

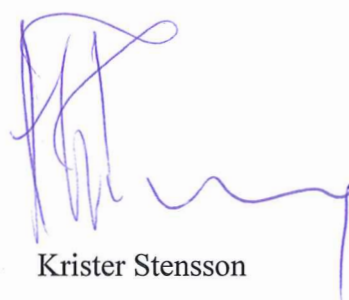
Vänersborg den 15 mars 2017



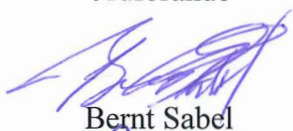
Birgitta Eriksson
Ordförande



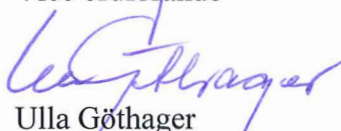
Ulf Sjösten
Vice ordförande



Krister Stensson



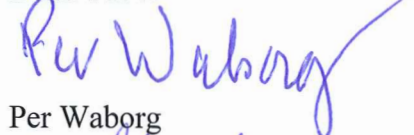
Bernt Sabel



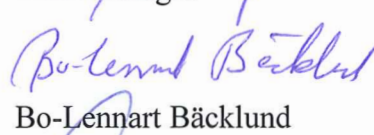
Ulla Göthager



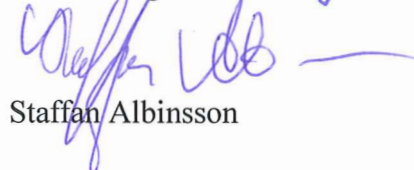
Marie Engström Rosengren



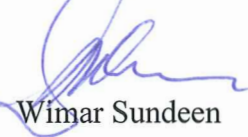
Per Waborg



Bo-Lennart Bäcklund



Staffan Albinsson



Wimar Sundeen

Årsrapport Regionutvecklingsnämnden 2016

Diarienummer REV 2017-00036

Behandlad av revisorskollegiet den 15 mars 2017

Innehåll

1. Inriktning	2
2. Nämndens uppdrag.....	2
3. Genomförd granskning	3
3.1 Granskning ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat	3
3.2 Granskning målstyrning	4
3.3 Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2..	6
3.5 Fördjupad granskning Nämnders/styrelsers analyser i samband med rapportering till RS/RF.....	9
3.6 Fördjupad granskning av direktupphandling	9
3.9 Uppföljning fördjupad granskning styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 1	12
3.11 Uppföljning av fördjupad granskning av direktupphandling	14
3.12 Granskning intern kontroll	15
3.13 Granskning av räkenskaper	17

Årsrapport revision 2016 av Regionutvecklingsnämnden (RUN)

1. Inriktning

I den årliga revisionen prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. Den årliga revisionen omfattar granskning och bedömning inom följande områden:

- Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat
- Intern kontroll
- Räkenskaper

2. Nämndens uppdrag

Enligt nämndens reglemente, beslutat av regionfullmäktige 2015-11-24 anges bl.a. följande:

Nämnden är en beställarnämnd inom Västra götalandregionens (VGR) styrmodell med ägaren regionfullmäktige(RF) representerad genom Regionstyrelsen(RS) och beställarnämnder som tilldelar uppdrag till utförarstyrelser.

Nämnden är det ledande politiska organet med ansvar för strategiska regionutvecklingsfrågor ur ett regionövergripande perspektiv. Nämndens huvudsakliga verksamhetsområde är näringsliv, turism, utbildning och forskning samt transportinfrastruktur. Nämnden ansvarar för EU-frågor och internationella frågor inom verksamhetsområdet. Nämnden ansvarar även för uppdrag till ett antal av Västra Götalandregionens utförarverksamheter samt för finansiering, uppföljning och utvärdering av uppdragen. Områden för uppdrag: Naturbruksstyrelsen, Turistrådet Västsverige AB, Film i Väst AB (i samverkan med kulturnämnden), Dalslands Kanal AB, Stenebyskolan. Nämnden ansvarar också för uppdrag, verksamhets- och projektbidrag till andra samarbetsparter inom nämndens verksamhetsområde samt uppföljning och utvärdering av dessa.

Styrelsen ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning, följa det fullmäktige i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut har bestämt att styrelsen ska fullgöra samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Regionstyrelsen tillhandahåller nämndens tjänstemannastöd och ansvarar för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor. Regionstyrelsen ansvarar för att organisationen är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till fullmäktiges mål och styrmodell samt lagar och andra författningar för verksamheten. Regionstyrelsen utser ansvarig tjänsteman till nämndens förfogande efter samråd med nämnden. Nämnden fastställer varje mandatperiod instruktion till ansvarig tjänsteman.

3. Genomförd granskning

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och enligt god revisionssed för kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorskollegiet samt från en granskningsplan avseende nämnd/styrelse. I granskningen har revisorerna biträtt av revisionsenheten. Därtill har räkenskaperna granskats av Deloitte.

Genomförd granskning leder till bedömningar och i förekommande fall, rekommendationer till nämnden/nämnden. I denna årsrapport redovisas iakttagelser och revisionsenhetens bedömningar. Några av granskningarna avser fördjupade granskningar som resulterat i särskilda granskningsrapporter som behandlats av revisorskollegiet. I dessa fall redovisas bedömningarna som revisionens bedömning. De rekommendationer som lämnats i dessa fördjupade granskningar återfinns i respektive granskningsrapport och redovisas inte här.

Under året har följande granskning genomförts:

3.1 Granskning ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Syfte

Granskningen av nämndens årsredovisning 2016 utgör en del i den grundläggande granskningen. Granskningen syftar till att bedöma om nämnden rapporterar enligt de riktlinjer som Regionstyrelsen utfärdat samt om de resultat nämnden redovisar för verksamhet och ekonomi överensstämmer med regionfullmäktiges beslut om budget, mål och uppdrag.

Iakttagelser

Nämndens avrapportering till ägaren innehåller en redovisning av resultat och status i för de aktiviteter nämnden angett för de RF prioriterade mål, uppdrag och fokusområden som nämnden valt 2016. Därutöver avrapporteras ekonomiskt resultat. En fördjupad rapport sker till nämnden av resultat och status för prioriterade mål, fokusområden och uppdrag samt egna mål. Redovisningen för året är i linje med nämndens detaljbudget 2016 för prioriterade mål och fokusområden som nämnden valt. Ett undantag är målet om skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska. Utfallet på målindikatorn visar att andel unga (18-24 år) som inte har avslutat gymnasiet och som inte studerar har ökat till 15,7 % (per 2014) sedan föregående mätning som visade 15.5%(2013). Utfallet gällande indikatorn självskattad, som ligger under samma prioriterade mål, anger att hälsan ligger oförändrat på 4.4% (2015) från föregående mätning (2011). Nämnden driver ett flertal aktiviteter för det prioriterade målet, både aktiviteter i samverkan med andra nämnder/styrelser riktade internt i regionkoncernen samt aktiviteter riktade externt i samverkan med (andra nämnder/styrelser), kommuner i regionen, ideella aktörer, myndigheter, akademien och privata marknaden. Aktiviteterna är inriktade på samverkan kring tillämpad forskning samt förbättrade arbetsmetoder och arbetssätt samt pilotprojekt för att nå fullföljda studier samt jämlika livsvillkor/hälsa. Arbetet är långsiktigt.

Förvaltningen har i en ekonomi i balans för 2016.

Nämnden redovisar ett resultat på 45,6 mnkr. I budget 2016 tillfördes nämnden 45 mnkr för att genomföra infrastrukturåtgärder och som endast är avsedda för beslutade, riktade insatser i transportinfrastrukturplanen. Av dessa tillförda medel avser 20 mnkr

förskottering och medfinansiering av infrastruktursatsningar. Nämnden har inte förbrukat dessa 20 mnkr och de ingår i nämndens redovisade resultat.

Regionutvecklingsnämnden fick från år 2014 till och med 2016 ett riktat tillskott om 30 mnkr årligen för att i samarbete med fastighetsnämnden åtgärda eftersatt underhåll vid naturbruksskolorna. 2017 upphör denna satsning. Omställningen av naturbruksskolorna har medfört att det planerade underhållet till skolorna har blivit fördröjt. Av de 30 mnkr återstår 18,9 mnkr som inte upparbetats under 2016. Nämnden har därför lämnat en framställan till regionstyrelsen om att få överföra 18,9 mnkr för underhållsåtgärder på naturbruksskolorna under 2017. Framställan är tidigare gjord i RUN detaljbudget 2017.

Bedömning

Revisionsenhetens samlade bedömning är att nämndens resultatredovisning för verksamhet och ekonomi är i överensstämmelse med fullmäktiges beslut om budget, prioriterade mål, fokusområden och uppdrag.

Bedömningen gäller med följande undantag:

- Målet om skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska nås ej. Nämnden arbetar aktivt med insatser för att nå målet som är pågående och där vissa aktiviteter fortsätter under 2017 och framåt. Arbetet är långsiktigt.
- Budgeterade poster har inte kunnat upparbetas enligt plan i detaljbudget avseende; dels medel som tillfördes nämnden 2016 för att genomföra åtgärder inom infrastrukturuområdet och som endast är avsedda för beslutade, riktade insatser. Av dessa tillförda medel avser 20 mnkr förskottering och medfinansiering av infrastruktursatsningar. Nämnden har inte förbrukat dessa 20 mnkr och de ingår i nämndens redovisade resultat. Dels budgeterade underhållsåtgärder avseende naturbruksskolorna. Nämnden har gjort en framställan till Regionstyrelsen om att få överföra budget medel till detaljbudget 2017.
-

3.2 Granskning målstyrning

Granskningen är en del av den grundläggande granskningen. Syftet med granskningen är att översiktligt belysa nämndens struktur och arbete med målstyrning och efterlevnad av prioriterade mål, arbetet med fokusområden och uppdrag i regionfullmäktiges budget 2016, samt nämndens efterlevnad av regionstyrelsens riktlinjer för budget och riktlinjer för uppföljning i bokslut samt riktlinjer för årsredovisning. Granskning har skett av nämndens övergripande styrstruktur för målstyrning via protokoll, detaljbudget, delårsredovisning samt årsbokslut.

Iakttagelser

Nämnden har en styrstruktur som innehåller ägarstyrning och nämndens egen styrning. Ägarstyrning utgår från fullmäktiges reglemente och RF årliga budget samt övriga regionövergripande styrdokument (måldokument, policys, planer) där måldokumentet Västra Götaland 2020 – Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (VG 2020) utgör en central och betydande del av nämndens styrning. Strategin är en vägvisare för arbetet i de tre dimensionerna ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet som anges i Vision Västra Götaland.

Nämndens styrning av verksamheten utgår från reglemente och detaljbudget/verksamhetsplan. Inom detta relaterar nämnden sina val av prioriterade mål

och fokusområden i till den övergripande tillväxtstrategin VG2020. Nämnden har tillsammans med kulturnämnden, miljönämnden och kollektivtrafiknämnden i olika delar beslutat om handlingsprogram som är knutna till VG2020. Handlingsprogrammen kompletterar nämndens detaljbudget och anger hur målstyrningen ska ske utifrån RF budget och VG2020 ur ett flerårsperspektiv. Under 2016 har gällande planer utvärderats och en ny generation program har beslutats med fokus på tydligare gränsdragningar mellan nämndernas ansvarsområden samt med tydligare gränsdragningar för att uppnå förbättrade förutsättningar till synergier mellan programmen. Nämnden har förvaltningsstöd från koncernkontoret vilket ligger under Regionstyrelsens ansvar. På förvaltningsnivå finns aviseringar och rutiner fastställda för verksamheten. Nämnden har beslutat om en instruktion till ansvarig tjänsteman¹ samt delegationsordning som fördelar ansvar och befogenheter mellan nämnd och förvaltning. Nämnden har säkerställt systematisk återrapporering av fattade delegationsbeslut vid nämndens sammanträden.

Nämnden arbetar proaktivt inom sitt ansvarsområde och har ett strategiskt perspektiv där risker för måluppfyllelse identifieras tidigt t.ex. genom ett omfattande arbete med analyser och uppföljningar. Nämnden har en modell för uppföljning, utvärdering och lärande som tillämpas i det regionala utvecklingsarbetet på dels övergripande nivå vad gäller uppföljning och dels specifikt för handlingsplaner, verksamhetsbidrag, projekt och olika typer av företagsstöd. Under 2016 har modellen reviderats och det pågår ett arbete inom koncernkontoret för att samtliga nämnder inom det regionala utvecklingsområdet ska tillämpa modellen. Detta är en delmängd av den metodutveckling som sker av tjänstemannastödet som servar nämnden samt de övriga nämnderna och kommittéerna inom regional utveckling.

Under året har en fördjupad granskning skett av RUN, samt flera andra nämnder och styrelser, granskning av nämnders och styrelser styrning, ledning uppföljning och kontroll. För bedömning och rekommendationer se separat granskningsrapport², samt kort sammanfattning avsnitt 3.3 i årsrapporten nedan.

Under året har en fördjupad granskning skett av RUN, samt flera andra nämnder och styrelser, granskning av styrning av nämnders och styrelser analyser i samband med rapportering till regionstyrelsen och regionfullmäktige. För bedömning och rekommendationer se separat granskningsrapport³, samt kort sammanfattning avsnitt 3.5 i årsrapporten nedan.

Under året har en fördjupad granskning skett av RUN, samt flera andra nämnders och styrelser, granskning av nämnders och styrelser direktupphandling. För bedömning och rekommendationer se separat granskningsrapport⁴, samt kort sammanfattning avsnitt 3.6 nedan.

¹ Koncernkontoret leds av förvaltningschef/regiondirektör, koncernkontoret utgör förvaltningsstöd till ett antal nämnder, kommittéer samt Regionstyrelsen. Förvaltningschefen ansvarar inför regionstyrelsen samt har i samråd med berörda nämnder tillsatt en ansvarig tjänsteman per nämnd för att leda förvaltningsstödet kopplat till nämnden.

² Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2, dnr: 2016-00112 (REV 34-2015).

³ Fördjupad granskning nämnders och styrelser analyser i samband med rapportering till regionstyrelsen och regionfullmäktige, dnr Rev 26-2016.

⁴ Fördjupad granskning Direktupphandling, dnr REV 72-2015.

Bedömning

Revisionsenhetens samlade bedömning är att nämnden i allt väsentligt har en målstyrning i enlighet med RF prioriterade mål, fokusområden och uppdrag i regionfullmäktiges budget 2016 och nämndens egna mål, samt nämnden följer regionstyrelsens riktlinjer för budget och riktlinjer för uppföljning i bokslut och riktlinjer för årsredovisning. Styrning är utförlig vad gäller kärnprocesser kopplat till det regionala utvecklingsuppdraget och mindre tydlig vad gäller styrning utifrån vissa av RF policyområden. Detta beskrivs mera ingående i Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2⁵.

Revisionsenhetens samlade bedömning är att nämnden resultatredovisning för verksamhet och ekonomi är i överensstämmelse med fullmäktiges beslut om budget, mål och uppdrag. Bedömningen avseende resultatredovisning gäller med beaktande av brister som konstaterats i en fördjupad granskning RUN m.fl. nämnders/styrelser verksamhetsanalys i samband med rapportering till regionstyrelsen och regionfullmäktige. Granskningen visade att det finns en struktur för arbetet med analyser och rapportering och att åtgärder vidtas för att utveckla arbetssätten, inte minst på Koncernkontoret och inom de större förvaltningarna. Bedömningen gavs att utvärdering och kvalitetssäkring av analysarbete kan utvecklas i nämnders och styrelser arbete med intern styrning och kontroll. För ytterligare information se separat granskningsrapport⁶.

3.3 Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2

Revisionen har granskats om nämnders/styrelser säkerställt ett ändamålsenligt styrsystem samt styrsystem samt efterlevnad av detta system. Under 2015 granskades om styrelser upprättat ett styrsystem i linje med nämndens ansvar i lag, reglemente samt RF budget och RF övriga beslut om styrning till nämnden. Granskningen har kommunicerats till RUN och övriga berörda nämnder. Under 2016 har granskning skett av RUN (m.fl. nämnder/styrelser) genomdrivet en styrning, uppföljning och kontroll i enlighet med beslutat styrsystem⁷.

För att nämnden/styrelsen ska kunna säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med nämndens/styrelsens styrsystem bör ett antal förutsättningar föreligga med grund i kommunallagen, reglementen och regionstyrelsens riktlinjer/rutiner för intern kontroll. Dessa förutsättningar handlar om organisation och processer, återföring av kontroll- och uppföljningsinformation, kvalitet på denna information samt utformning av styråtgärder. Dessa olika delar hänger samman och är beroende av varandra. I granskning kan det konstateras att det finns problem med dessa förutsättningar. Problemen är i vissa fall knutna till enskilda nämnder/styrelser, men det finns också problem som är gemensamma för flertalet granskade nämnder/styrelser.

Iakttagelser

RUN har säkerställt ett styrsystem samt efterlevnad av detta system vad gäller kärnprocesser kopplat till det regionala utvecklingsuppdraget men brister bedöms finnas

⁵ Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2, dnr: 2016–00112 (REV 34-2015).

⁶ Fördjupad granskning nämnders och styrelser analyser i samband med rapportering till regionstyrelsen och regionfullmäktige, dnr Rev 26-2016.

⁷ Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2, dnr: 2016–00112 (REV 34-2015).

gällande styrning och kontroll utifrån vissa av RF policyområden. Det beror huvudsakligen på att uppföljningsinformation saknas i vissa fall.

RUN har beslutat om en risk- och väsentlighetsanalys som utgör grund för intern kontrollplan 2016 i samband med beslut om detaljbudget. Styrelsen har delegerat till ansvarig tjänsteman att upprätta åtgärdsplan för de risker som kräver direkta åtgärder. Kontrollplanen anger en bredd av kontrollområden inom nämndens ansvarsområde, kontroller anges för avgränsade verksamhetsområden och för tämligen övergripande kontrollområden. Internkontrollplanen anger organisation för genomförande och återrapportering av den interna kontrollen nämnden. Den interna kontrollen har återrapporterats till styrelsen vid delårsbokslut mars samt årsbokslut.

Bedömning

Bedömningen är att nämnden brister när det gäller att leva upp till de krav som följer av kommunallagen 6:7 och reglementena avseende RF policyområden. Regionutvecklingsnämnden har inte har säkerställt att styrsystemet efterlevs vad gäller uppföljning och kontroller av policy för handikappfrågor/mänskliga rättigheter och inköspolicyn. Det beror huvudsakligen på att uppföljningsinformation saknas i vissa fall. Internkontrollplanen innehåller några tämligen övergripande kontrollområden där bedömningen är att kontrollernas relevans och genomförbarhet skulle stärkas av att det tydliggörs mer specifikt hur dessa ska hanteras och genomföras rent praktiskt.

RUN bör stärka sin uppföljning/kontroll (i linje med nämndens svar på tidigare granskning) kring framförallt inköspolicyn. Nämnden bör i sitt fortsatta utvecklingsarbete av risk- och väsentlighetsanalys samt internkontrollplanen även överväga att tydliggöra mer specifikt hur övergripande kontrollområden ska hanteras och genomföras rent praktiskt. Detta i syfte att säkerställa genomförandet av kontroller och stärka förutsättningarna för att den kontrollinformation som tas fram kan ligga till grund för eventuella styråtgärder.

3.4 Nämndfördjupning av nämndens styrsystem för projekt som erhåller medfinansiering

Nämnden verkar i stor grad via samarbetspartners för att nå måluppfyllses. Verksamhet bedrivs i egen regi, via verksamhetsbidrag, uppdrag till utförarstyrelser samt medfinansiering i projekt (regioninterna, samt i externa projekt). Nämnden använder en betydande andel av regionbidraget för medfinansiering i olika typer av utvecklingsprojekt. En ändamålsenlig projektstyrningsmodell är ett kriterium för att nämnden ska kunna säkerställa god styrning, ledning och kontroll, god måluppfyllelse samt god ekonomisk hushållning i medfinansierade projekt.

Revisionen har inom ram för fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser⁸, dels i granskningens första delstudie som genomfördes 2015 samt den andra delstudien som genomfördes 2016 gjort en övergripande mindre genomgång av nämndens styrsystem för projektbidrag. Granskning fokuserade på hur nämnden operationaliserat styrning utifrån RF budget, mål och uppdrag samt regionfullmäktiges måldokument Västra Götaland 2020 – Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (VG 2020) i styrning av projektstöd.

⁸ Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2, dnr: 2016-00112 (REV 34-2015). Övergripande genomgång av styrsystem för projektmedel.

Iakttagelser

Granskningen konstaterar att nämnden har ett styrsystem där nämnden brutit ner RF mål, fokusområden och uppdrag samt däri VG2020 fokusområden, prioriterade frågor samt mål i nämndens detaljbudget. Nämnden har tillsammans med kulturnämnden, miljönämnden och kollektivtrafiknämnden i olika delar beslutat om handlingsplaner som är knutna till VG2020. Handlingsplanerna kompletterar nämndens detaljbudget och anger hur målstyrningen ska ske utifrån RF budget och VG2020 ur ett flerårsperspektiv.

Handlingsplanerna anger hur styrning av nämndens insatser i olika utvecklingsprojekt ska ske. Under 2016 har gällande planer utvärderats och en ny generation handlingsplaner har beslutats med fokus på tydligare gränsdragningar mellan nämndernas ansvarsområden samt med tydligare gränsdragningar för att uppnå förbättrade förutsättningar till synergier mellan handlingsplanerna.

Nämnden har avisningar och rutiner fastställda för beslutsprocessen av projektstöd riktade till den egna organisationen samt riktade till de som söker projektstöd. Under 2016 har ett utvecklingsarbete avseende processen för projektstyrning pågått inom koncernstab regional utveckling inom koncernkontoret, arbetet pågår fortsatt, och innebär i korthet att ansvar, organisation och rutiner för berednings- samt beslutsprocesser ska stärkas inom nämndens verksamhetsansvar men även i styrning och ledning och kontroll mellan ovan angivna nämnder.

Nämnden har en modell för uppföljning, utvärdering och lärande som tillämpas i det regionala utvecklingsarbetet på dels övergripande vad gäller uppföljning och dels specifikt för handlingsplaner, verksamhetsbidrag, projekt och olika typer av företagsstöd. Under 2016 har modellen reviderats och det pågår ett arbete inom koncernkontoret för att samtliga nämnder inom det regionala utvecklingsområdet att tillämpa modellen.

Nämnden har beslutat om rutiner för ärendeberedning som även omfattar beredning av projektstöd. Blanketter för ansökan om projektmedel, beslutsmallar och rapporteringsmallar för beslutade projekt finns på regionens hemsida tillsammans med information och anvisningar för projektsökande. I beredning av projekt tas hänsyn till projektens bidrag till regionala utvecklingseffekter (inom perspektiven social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet) där i ingår även perspektivet mänskliga rättigheter, det framgår t.ex. i RUN modell för uppföljning, utvärdering och lärande att en bedömning ska ske av stödmottagarens insatser för jämställdhet och mångfald. En bilaga till modellen anger former för denna bedömning samt referenser till Vision Västra Götaland, CEMR-deklarationen samt diskrimineringslagstiftningen.

Bedömning

Revisionsenhetens bedömning är att nämnden har operationaliserat styrning utifrån RF budget, mål och uppdrag samt regionfullmäktiges måldokument Västra Götaland 2020 – Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (VG 2020) i styrning av projektstöd. Granskning har skett på en övergripande nivå och ger ingen bedömning av i vilken grad styrsystemet svarar mot RF mål och VG2020 eller av i vilken grad beslutade projekt motsvarar dessa mål. En större mer genomgripande granskning planeras under 2017 av nämndens styrsystem samt efterlevnad av detta avseende bidrag och stödformer som nämnden beslutar om.

3.5 Fördjupad granskning Nämnders/styrelser analys i samband med rapportering till RS/RF

Revisorskollegiet har genomfört en fördjupad granskning av nämnders och styrelser analys i samband med rapportering till regionstyrelsen och regionfullmäktige⁹.

Granskningens syfte var att bedöma om nämnder och styrelser har säkerställt att det finns en ändamålsenlig struktur på plats för analys samt om analysen har en ändamålsenlig funktion i styrsystemets beslutsprocesser i samband med rapportering av delårsbokslut och årsbokslut. Granskning beskriver fokus var att dels att översiktligt bedöma regionens analysarbete samt med fördjupat fokus på analyser i samband med delårsrapporten per mars 2016 samt årsredovisningen för 2015. I granskningen har en genomgång gjorts av styrande dokument samt nämnders och styrelser rapportering. Representanter i förvaltningsledning samt ansvariga för analyser och rapporter har intervjuats.

Iakttagelser

Granskningen visar att det finns en struktur för arbetet med analyser och rapportering och att åtgärder vidtas för att utveckla arbetssätten, inte minst på Koncernkontoret och inom de större förvaltningarna. Granskningen visar dock att det finns en del brister.

Granskningen visar att brister finns i nämnder och styrelser rapportering av information som klargör orsakerna till avvikelser, analytiska kommentarer och konsekvensbeskrivningar. Det saknas i hög grad trendanalyser där utvecklingen över en längre tidsperiod analyseras. Granskningen visar också att det bara delvis görs utvärderingar och ”analyser av analyser”.

Bedömning

Revisionens bedömning är att Koncernkontorets riktlinjer och anvisningar för uppföljning och rapportering inte är helt tydliga. Så som de är utformade finns risk för att rapporteringen från nämnder och styrelser saknar analyser och slutsatser som kan vara väsentliga som underlag för ändamålsenliga beslut vad gäller åtgärder m.m. Analyserna bör leda till bedömningar av framtidsutsikterna. Beslutsunderlag riskerar därmed att vara ofullständiga, vilket i sin tur riskerar att leda till beslut om åtgärder som inte är ändamålsenliga och effektiva på längre sikt. Bedömningen är vidare att utvärdering och kvalitetssäkring av analysarbete kan utvecklas i nämnders och styrelser arbete med intern styrning och kontroll. Ett viktigt led i det är att säkerställa att indata håller hög kvalitet. Bedömningen är också att en större tyngd bör läggas på årets första delårsrapport då det fortfarande finns tid att åtgärda eventuella avvikelser så att nämnder och styrelser kan uppfylla regionfullmäktiges mål och genomföra de uppdrag fullmäktige gett dem.

3.6 Fördjupad granskning av direktupphandling

Den 1 juli 2014 trädde nya LOU-regler ikraft gällande direktupphandling. RS beslutade 2014-12-09, utifrån dessa nya LOU-regler, om tillägg till gällande riktlinjer för tillämpning av inköspolicyn avseende direktupphandling.

Utifrån de nya riktlinjerna och rutinerna för direktupphandling har en fördjupad granskning¹⁰ genomförts 2016 för att belysa hur riktlinjer och rutiner har implementerats i förvaltningar.

⁹ Fördjupad granskning nämnders och styrelser analys i samband med rapportering till regionstyrelsen och regionfullmäktige, dnr Rev 26-2016.

¹⁰ Granskningsrapport Direktupphandling, diarienummer REV 72-2015

Iakttagelser

Iakttagelser angående implementeringen av de nya riktlinjerna för direktupphandling samt återrapportering av eventuella avvikelser visar följande. Enligt RUN:s delegationsordning från april 2015 är det endast regionutvecklingsdirektören som (utan rätt till vidaredelegations) har rätt att träffa avtal om varor och tjänster när detta inte är en uppgift för Koncerninköp eller Regionstyrelsen. Att delegationsordningen följs kontrolleras genom fem stickprov under perioden oktober till december 2015 av delegeringsbeslut, vilket inte resulterade i några anmärkningar. Vid granskningen framkommer dock att tjänstemän undertecknat direktupphandlingar under den granskade perioden vid minst två tillfällen. Ingen av de intervjuade representanterna för RUN känner till de nya riktlinjerna för direktupphandling. Iakttagelser angående kunskap och kompetens bland de som involveras i beslutsprocessen för direktupphandlingar visar en osäkerhet vad som gäller vid direktupphandling, men även avseende delegationsordning och LOU. Ingen utbildning har skett avseende direktupphandling.

Intervjuerna med tjänstemän inom koncernkontoret, koncernstab regional utveckling ger att det inte fastställts några specifika rutiner inom RUN:s verksamhetsområde för att säkerställa en rätt hantering av inköbspolicyn och därmed inte heller avseende direktupphandling.

Vad gäller området projektstöd finns delvis rutiner på en mer allmän övergripande nivå avseende LOU, men inte avseende direktupphandling. Det innebär att mottagarna av projektstöd främst uppmärksammas om LOU:s krav på projektägaren samt att det inom verksamhetens för projektstöd finns en rutin för att genomföra stickprovskontroller av efterlevnad av LOU inom löpande projekt. Det finns dock ingen fastställd rutin för att på enhetligt sätt i koncernkontoret bedöma avvikelser från LOU hos de projektägare som är skyldiga att följa LOU, eller enhetliga förvaltningsrutiner för att vidta åtgärder i förhållande till projektägaren om avvikelse konstaterats.

Iakttagelser angående kunskap och kompetens är att ingen utbildning avseende LOU har skett de senaste fem åren för handläggare som verkar inom verksamhetsområdet projektstöd och det har inte inom detta område heller gjorts någon kvalitetssäkring av handläggares kompetens och kunskap vad gäller LOU och regler för direktupphandling.

I Koncerninköps uppföljning av leverantörstrohet har inom grupperingen Regiongemensamt övriga, i vilka RUN verksamhet ingår, leverantörstroheten sjunkit från ca 80 % 2014 till ca 50 % 2015. Inga direktupphandlingar har rapporterats till Koncerninköp under den granskade perioden.

Bedömning

Bedömningen är att RUN brustit i att tillse efterlevnad av riktlinjer för direktupphandling, samt brustit i att tillse efterlevnad av delegationsordningen avseende direktupphandling vid ett par konstaterade fall i granskningen, samt brustit i att säkerställa information och kunskap om de nya riktlinjerna i linjeorganisationen.

3.7 Uppföljning av fördjupad granskning av Styrning av Västra Götalandsregionens naturbruksuppdrag.

Revisionens granskning¹¹ gav den samlade bedömning var att RUN samt naturbruksstyrelsen inte har agerat tillräckligt för att säkra en god verksamhetsstyrning enligt de krav som ställs i kommunallag och skollag utifrån de förutsättningar som ges i reglementen, budgetprocess och uppdrag. Granskningen understryker samtidigt att den grundläggande styrningen och strukturen från ägaren har begränsat beställarens och utförarens handlingsutrymme väsentligt. Utifrån granskningens resultat och samlade bedömning ges ett flertal rekommendationer. Främst uppmanas regionutvecklingsnämnden att tydliggöra vilka uppgifter som åligger beställaren respektive utföraren gällande styrning av skoluppdraget enligt skollagens krav, i synnerhet gällande hur huvudmannafrågan ska tolkas i styrmodellen. En systematisk återrapporering avseende naturbruksuppdraget till ägare och beställare bör säkerställas. Båda styrelserna uppmanas också att säkerställa att överläggningar dem emellan är formaliserade.

Iakttagelse

Revisionen har följt upp granskningen genom ett dialogmöten med RUN under våren 2016¹² samt vid revisorernas årliga möte med nämndens presidium.

Nämnden har avgett yttrande med förslag på åtgärder utifrån revisionens bedömning och rekommendationer. Nämnden anger att i det nya reglemente som RF antog vid slutet av 2015 för naturbruksstyrelsen framgår klart att det är styrelsen som är myndighetsutövare och ansvarar för det krav som ställs i skollag och skolförordningar. Nämnden anger att återrapporeringen och styrning ytterligare kan utvecklas och kommer att tydligare beakta de delårsbokslut med helårsprognos som naturbruksstyrelsen lämnar. Samt att nämnden i uppdraget för naturbruksstyrelsen 2017 kommer att tydliggöra hur verksamheten ska följas upp även avseende på skoluppdraget enligt skollagens krav.

Protokolls- och dokumentationsgranskning visar att nämndens i uppdrag 2017 till naturbruksstyrelsen inte har några skrivningar om krav på och former för återrapporering till RUN. RUN årsredovisningen anger en nulägesbeskrivning av omställningsarbetet av naturbruksverksamheten, omställningen har varit effektiv och förvaltningen är på väg att nå sina ekonomiska och kvalitetsmässiga mål snabbare än väntat. Dialog skett med kommunerna i regionen genom Västkom angående den framtida samverkan mellan kommunerna och VGR kring naturbruksutbildningen.

Bedömning

Revisionen bedömer att nämnden följt utvecklingen av omställningsarbetet. Nämnden har inte i uppdrag till naturbruksstyrelsen för 2017 angett krav på och former för återrapporering till RUN i syfte att stärka RUN förutsättningar för beställarstyrning. Åtgärder för att stärka förutsättningarna för omställningsarbete skett genom att dialog om nytt samverkansavtal initierats med kommunerna i regionen (ansvaret för avtal vilar på Regionstyrelsen).

¹¹ Fördjupad granskning Styrning av Västra Götalandsregionens naturbruksuppdrag, dnr Rev 66-2015

¹² RUN 2016-05-26

3.8 Uppföljning RUN omställningskostnader naturbruksuppdraget.

RF beslut 2015-09-22 om förändrat uppdrag till naturbruksstyrelsen. Beslutet medför omställningskostnader för naturbruksutbildningen inte ryms inom naturbruksstyrelsens ram. RUN beslutade att ta viss del av de ökade kostnaderna inom sin budget (jämför Regionstyrelsen som även beslutade tillskjuter extra ersättning till naturbruksstyrelsen) för omställningskostnader under 2016. RUN extra ersättning till naturbruksstyrelsen finansierades ur ramen för de fria projektmedlen. RUN budget utgörs av verksamhetsbidrag och rörligare projektmedel. De omställningskostnader som uppstår i samband med omstruktureringsbeslutet kan få undanträngningseffekt för nya projektsatsningar. RUN gör ett nytt ställningstagande i budget 2017.

Iakttagelse och bedömning

Revisionen bedömer baserat på RUN årsredovisning att nämnden redovisar ekonomi i balans och att befarade utan undanträngningseffekter på verksamhet. Nämnden anger inga extra medel för omställningskostnader till styrelsen i detaljbudget 2017.

3.9 Uppföljning fördjupad granskning styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 1

Uppföljning av granskning 2015¹³. Granskningens syfte var att bedöma om nämnder och styrelser har upprättat ett väl fungerande styrsystem som inkorporerar lagstiftning och författning, regionfullmäktiges styrdokument, visioner och policyer samt överenskommelser/ uppdrag. Syftet var även att bedöma om regionstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig uppsikt över huruvida nämnder och styrelser har upprättat ett väl fungerande styrsystem. Revisionen konstaterade i att det fanns en obalans i nämndernas och styrelsernas styrsystem. När det gällde fullmäktigebeslut avseende policyer så hanterade nämnder och styrelser sitt ansvar på ett mindre tydligt sätt jämfört med hur krav hanterades som följde av budgethandlingen eller överenskommelser. Revisionen rekommenderade regionstyrelsen att föreslår regionfullmäktige att besluta om hur nämnder och styrelser ska hantera styrande dokument (i synnerhet policyer och lagstiftning) på ett samlat sätt. Revisionen rekommenderar vidare att nämnder och styrelser säkerställer en ändamålsenlig hantering av fullmäktiges policyer och i viss mån lagstiftning i syfte att upprätta ett väl fungerande styrsystem.

Revisionen konstaterar att nämnder/styrelser beslutat om åtgärder utifrån revisionens bedömning och rekommendationer. Regionstyrelsen gav regiondirektör i uppdrag att lämna förslag till policy för intern styrning och kontroll. Den ska ersätta den nuvarande riktlinjer för intern kontroll som fastställts av regionstyrelsen. Förslag ska enligt uppgift läggas fram i början av 2017. Regiondirektören fick vidare i uppdrag att som ett komplement till befintliga reglementen utarbeta en praktisk vägledning för nämndarbetet.

RUN beslutade att regional utvecklingsdirektör får i uppdrag en se över gällande rutin för att säkerställa att hanteringen av styrande dokument och särskilt fullmäktiges policyer och i viss mån lagstiftning sker på ett ändamålsenligt sätt när det gäller såväl ansvar, styrning som kontroller, i syfte att upprätta ett väl fungerande styrsystem för regionutvecklingsnämnden. I denna översyn ska samordning och anpassning ske med det arbete som revisorskollegiet föreslår att regionfullmäktige ska besluta om för att hantera styrande dokument, i synnerhet

¹³ Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 1, dnr: 2016–00112 (REV 34-2015).

policyer och lagstiftning, på ett samlat sätt. I avvaktan på uppdragets genomförande kommer tjänstemännen inom koncernstab regional utveckling att särskilt uppmärksamma regionutvecklingsnämnden på styrande dokument, i synnerhet policyer och lagstiftning.

Revisionen noterar att uppdraget återrapporterades till RUN 2016-12-14 med följande åtgärder:

- Regionutvecklingsdirektören har säkerställt att de nya lagar, förordningar och föreskrifter som rör nämndens ansvarsområde kontinuerligt anmäls till nämnd och är kommunicerade med berörda avdelningschefer.
- Regionutvecklingsdirektören har säkerställt att de rutiner, riktlinjer och policyer som beslutas av regionfullmäktige och regionstyrelsen läggs till agendan som informationsärenden med ett tjänsteutlåtande i stället för som tidigare, utgöra ett anmälningsärende.

Regionenheten kommer att bevaka hur implementering sker under 2017.

3.10 Uppföljning av revisionens genomlysning 2015 av nämnders/styrelser efterlevnad av RF mål om att varje nämnd/styrelse ska tillse en jämtgraderad detaljbudget och årsredovisning, samt RF mål utifrån FN:s barnkonvention ang fortlöpande dialog med barn och unga.

Genomlysningen syftade till att översiktligt bedöma om styrelserna har en tillräcklig intern styrning och kontroll avseende uppdraget om att jämtgradera budget och årsredovisning samt målet om att alla verksamheter ska arbeta systematiskt med barns och ungas delaktighet och inflytande. Granskningen visade att nämnderna och styrelserna har säkerställt att detaljbudget och årsredovisning jämtgraderas utifrån de krav som ställs i detaljbudgetanvisningarna (med något enskilt undantag). Granskningen visade att RUN säkerställt att har en styrning avseende jämtställhet och jämlikhet, men inte lika stark styrning gällande fortlöpande dialog med barn och unga. Bedömningen var samtidigt att dessa redovisningskrav är för allmänna och lågt ställda när det gäller vad som ska redovisas avseende det senare. Rekommendationen var att det är angeläget att brister i redovisning, samt eventuella brister i det faktiska arbetet med dialog med barn och unga, uppmärksammas både av de nämnder och styrelser som uppvisar brister samt att regionstyrelsen uppmärksammar sådana brister inom ramen för sin uppsikt.

Iakttagelse

Regionenheten konstaterar att RUN i detaljbudget, delårsrapportering och årsredovisning 2016 anger styrning för jämtställd regional tillväxt, arbetet utgår från handlingsplanen för jämtställd regional tillväxt. Delårsrapportering samt årsredovisning redovisar aktiviteter för jämtställdhetsintegrering. Årsredovisningen anger att nämnden arbetar aktivt med att alla utvecklingsinsatser ska nå kvinnor, män och underrepresenterade grupper i samma omfattning. Arbetet utgår från ett intersektionellt förhållningssätt vilket bland annat innebär att organisationer som får regionala utvecklingsmedel får kunskaper i normkritik och likabehandling. Inom ramen för samverkansplattformen och forskningsrådet för interkulturell dialog har kunskaper utvecklats om interkulturell dialog.

Det framgår även i RUN modell för uppföljning, utvärdering och lärande att en bedömning ska ske av stödmottagarens insatser för jämtställdhet och mångfald. En bilaga till modellen

anger former för denna bedömning samt referenser till Vision Västra Götaland, CEMR-deklarationen samt diskrimineringslagstiftningen.

Revisionen konstaterar¹⁴ att nämnden beslutat om beredningsrutiner med principer för all ärendeberedning inom nämnden, dessa anger särskilt krav på beredning ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv, t.ex. har för att säkerställa jämställdhet belyses vid beredning av projekt och verksamhetsbidrag, samt i arbetet med främja entreprenörskap/nyföretagande. Nämnden har även beslutat om en handlingsplan för jämställdhet för regional tillväxt 2016-2018¹⁵. Revisionen kan även konstatera att nämnden beslutat¹⁶ ställa sig bakom handlingsplan för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter i Västra Götalandsregionen 2017-2020. Handlingsplanen anger bl.a. hur fokus ska riktas i arbetet med jämställdhet samt avseende jämlikhet och stärkta rättigheter för barn och unga, ett tvärgående perspektiv är systematisk dialog med invånarna. RUN berörs inom kärnuppdrag rätten till arbete och utbildning samt flera indikatorer som är kopplade till detta verksamhetsområde.

RUN:s beslut ovan innebär att nämnden integrerar mänskliga rättigheter i nämnder och styrelserns kärnprocesser för verksamheten.

RUN har även i beslutad internkontrollplan för 2017¹⁷ angett en kontroll för att tillse att RUN:s detaljbudget 2018 innehåller åtgärder kring systematiskt arbete med barns och ungas delaktighet samt ett kontrollmoment att RUN:s budget 2018 är jämtegrerad.

Bedömning

Revisionsenhetens bedömning är att nämnden stärkt sin styrning och kontroll avseende uppdraget om att jämtegrera budget och årsredovisning samt målet om att alla verksamheter ska arbeta systematiskt med barns och ungas delaktighet och inflytande.

3.11 Uppföljning av fördjupad granskning av direktupphandling

Uppföljning av RUN åtgärder med anledning av granskningen visar nämnden beslutat om uppdrag till regiondirektör om att tillse åtgärder¹⁸ enligt granskningens bedömning och rekommendationer. Uppdraget har verkställts och återskärats 2016¹⁹. RUN noterar att Revisorskollegiet konstaterat bland annat att följsamheten till riktlinjerna brister vad gäller involvering av Koncerninköp och dokumentation, samt att inköpsbehov som inte uppfyllts av det upphandlade sortimentet inte har kanaliserats i enlighet med rutiner för detta. RUN gav regionutvecklingsdirektören i uppdrag att se över delegeringsordningen, säkerställa att aktuell delegeringsordning följs och att rutiner och riktlinjer för direktupphandling och tecknande av externa avtal är kända, förstådda och följs i linjeorganisationen på ett sådant sätt att följsamheten till riktlinjerna för direktupphandling säkras, samt att stärka den interna kontrollen av att riktlinjerna för direktupphandling följs.

¹⁴ Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2, dnr: 2016-00112 (REV 34-2015). Övergripande genomgång av styrsystem för projektmedel.

¹⁵ RUN 2016-11-24 § 308.

¹⁶ RUN 2016-09-29 § 242

¹⁷ RUN 2016-12-14, dnr RUN 2016-02242

¹⁸ RUN 2016-06-16 § 172.

¹⁹ RUN 2016-12-14, verkställighetsbeslut av regionutvecklingsdirektör.

Regionutvecklingsdirektören återrapporterade följande verkställighetsåtgärder till RUN: Regionutvecklingsdirektören har säkerställt att delegeringsordningen gällande tecknande av externa avtal är kommunicerad med berörda chefer efter revisionens granskning. Regionens inköspolicy samt riktlinjer och rutiner för direktupphandling har kommunicerats till berörda chefer genom utskick samt behandling i koncernstabens ledningsgrupp. Regionutvecklingsdirektören har säkerställt att Område inköp har involverats i de direktupphandlingar som varit aktuella sedan granskningen.

3.12 Granskning intern kontroll

Syfte

Styrelser/nämnder ansvarar för att tillse att verksamheten bedrivs med en tillräcklig intern kontroll enligt kommunallagen 6 kap 7 §. Revisionen granskar inom ramen för den årliga grundläggande granskningen nämnders/styrelsers intern kontroll.

Följande revisionsfrågor ställs:

- Har styrelsen utformat ett system för den interna kontrollen som i tillräcklig utsträckning hanterar brister i styrelsens styrning och uppföljning?
- Har styrelsen säkerställt att detta system genomförs?

Iakttagelser

Den interna kontrollen skall komplettera nämndens styrsystem för målstyrning. Årets grundläggande granskning har visat RUN i allt väsentligt har en målstyrning i enlighet med RF prioriterade mål, fokusområden och uppdrag i regionfullmäktiges budget 2016. RUN har god kännedom om sin kontrollmiljö. Dock har även brister konstaterats i målstyrning och den interna kontrollen på policyområdet samt även gällande efterlevnad av riktlinjer för direktupphandling. Flera granskningsinsatser har skett av RUN som berört den interna kontrollen 2015-2016. Revisionen har i fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser²⁰, granskat nämndens interna kontroll samt den interna kontrollen i förhållande till nämndens styrsystem, se granskningsrapport för bedömning och rekommendationer, samt kort sammanfattning av granskningen ovan i avsnitt 3.3. Se även uppföljning av fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 1²¹ avsnitt 3.9 ovan, vilken visar på att åtgärder vidtagits i enlighet med granskningens rekommendationer.

Fördjupad granskning har skett av RUN efterlevnad av VGR riktlinjer för direktupphandling²² 2016, se ovan avsnitt 3.6. Se även uppföljning av RUN vidtagna åtgärder mot bakgrund av granskningen, i avsnitt 3.11 ovan, vilken visar på att åtgärder vidtagits i enlighet med granskningens rekommendationer.

Revisionsenheten gjorde en genomlysning av hur RUN (samt VGR övriga nämnder och styrelser) arbetar med att tillse jämtgraderad budget och tillse en dialog med unga, avsnitt 3.10 ovan. Uppföljningen av genomlysningen visar att RUN fört in dialog med barn unga som ett kontrollmoment i intern kontrollplan 2017.

²⁰ Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2, dnr: 2016-00112 (REV 34-2015).

²¹ Fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 1, dnr: 2016-00112 (REV 34-2015).

²² Granskningsrapport Direktupphandling, diarienummer REV 72-2015

Vad gäller regionstyrelsens riktlinjer för intern kontroll har nämnden inom budgetprocessen upprättat en risk- och väsentlighetsanalys utifrån styrelsens samlade uppdrag samt fastställt en intern kontrollplan för 2016 baserat på riskanalysen, samt beslutat att den interna kontrollplanen ska följas upp och återrapporteras till styrelsen senast i samband med bokslut 2016. I redovisningen av den interna kontrollen 2015 anges att utvecklings/förbättringsområden överförs till 2016 års arbete med intern kontroll. Nämndens interna kontrollplan anger organisation för den interna kontrollen, samt ansvar för olika kontrollmoment. Nämnden har även gett regionutvecklingsdirektören uppdrag om att besluta om åtgärdsplan 2016 utifrån nämndens beslut om riskanalys och internkontrollplan 2016, beslutet innebär även att kvarstående ej hanterade delar av åtgärdsplan 2015 utifrån nämndens beslut om internkontrollplan 2015 inkluderas i åtgärdsplanen. Återrapportering har skett till nämnden av den interna kontrollen dels i delårsrapport, dels vid årsbokslut av resultatet av kontrollerna samt vidtagna åtgärder. Resultatet av den interna kontrollen har på så sätt integrerats i den årliga uppföljningsprocessen, samt rapporterats till Regionstyrelsen. Nämnden har på motsvarande sätt fastställt risk- och väsentlighetsanalys, samt beslutat om intern kontrollplan i samband med detaljbudgetprocess 2017, beslutet anger organisation samt krav på återrapportering av den interna kontrollen för 2017.

Exempelvis på åtgärdsområden under 2016 har varit förbättringar av projekthanteringsprocessen, där ingår åtgärder såsom utvecklingsarbete angående systemstöd för de olika stödformer som nämnden har. Utveckling av rutiner och systematiskt säkerställa tillämpningen av rutiner till exempel förteckning över stödberättigade kostnader för rekvisitionshantering av projekt, framtagande och gemensam tillämpning av protokoll för dialogmöten angående verksamhetsbidrag, samt hur dokumentation i beredningsprocessen kan vidareutvecklas. Åtgärdsplan 2016 har dock inte samlat återredovisats till nämnden, men vid en uppföljande intervju under hösten anges att arbetet beskrivet ovan fortsatt pågår inom förvaltningen och att åtgärdsförslag gällande exempelvis projekthanteringsprocessen hanteras under hösten inom ledningsgruppen för regional utveckling²³.

Vidare har nämnden i övrigt som ett led i uppföljning utifrån budget eller särskilda beslut fattat beslut om särskilda åtgärder. Det gäller exempelvis kostnads-/budgetkontroll och frågor som anknyter till lag om regionalt utvecklingsansvar och beställareuppdraget. Exempelvis beredningsrutiner (checklista) avseende landsbygdsperspektivet i tillväxtarbetet²⁴ samt hantering av underskott inom beställareuppdraget till utföraren styrelsen för naturbruksgymnasierna²⁵. Det gäller också exempelvis nämndens uppdrag till regionutvecklingsdirektör att se över delgeringsordningen och säkerställa att aktuell delegeringsordning följs i linjeorganisationen. Detta på ett sådant sätt att följsamhet till riktlinjerna för direktupphandling säkras samt att stärka den interna kontrollen av att riktlinjerna för direktupphandling följs²⁶.

Bedömning

Revisionsenhetens samlade bedömning är att nämnden har utformat ett system för den interna kontrollen som i tillräcklig utsträckning hanterar risken för brister i styrelsens styrning och

²³ Ledningsgrupp regional utveckling, minnesanteckningar och underlag 2016-12-15

²⁴ RUN 2016-01595

²⁵ RUN 652-0860-15

²⁶ RUN 2016-01878

uppföljning, samt har säkerställt att detta system genomförs i allt väsentligt enligt kommunallagens krav och regionstyrelsen riktlinjer för intern kontroll. Bedömningen gäller med beaktande av de brister som bedömts föreligga utifrån fördjupad granskning Styrning och ledning i nämnder och styrelser, delstudie 2, samt utifrån fördjupad granskning av direktupphandling. Vad gäller revisionens rekommendationer avseende direktupphandling har dock nämnden beslutat och verkställt åtgärder under 2016.

3.13 Granskning av räkenskaper

Revisionsbyrån Deloitte ansvarar för räkenskapsgranskningen av nämnden för 2016. Granskningen har omfattat löpande granskning, delårsrapport och årsbokslut. Utifrån granskningen görs följande bedömningar.

Löpande granskning och granskning av delårsrapport. Det har inte framkommit något som tyder på några väsentliga avvikelser i fråga om huruvida:

- Delårsboksluten visar en rättvisande bild av enhetens resultat och ställning
- Delårsrapporterna och den löpande redovisningen uppfyller i allt väsentligt kraven enligt den kommunala redovisningslagen och regionstyrelsens anvisningar
- Oförändrade redovisningsprinciper har tillämpats

Bokslutsgranskning. Det har inte framkommit något som tyder på några väsentliga avvikelser i fråga om huruvida:

- Årsbokslutet visar en rättvisande bild av enhetens resultat och ställning
- Årsredovisningen och den löpande redovisningen uppfyller i allt väsentligt kraven enligt den kommunala redovisningslagen och regionstyrelsens anvisningar
- Oförändrade redovisningsprinciper har tillämpats.

Övrigt. Rekommendationer har lämnats under året. Vår bedömning är dock att inte någon av rekommendationerna innebära sådana brister att delårsbokslutet 2016-08-31 eller årsbokslutet 2016-12-31 inte ger en rättvisande bild.